

УДК 338

М.В. Стасюк

Науковий керівник: Г.В.Ціх, к.е.н., доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

M.V. Stasiuk

Supervisor: Ph.D., Assoc. Prof. G.V.Tsikh

TERRITORIAL COMMUNITY DEVELOPMENT PLANNING

Оскільки зараз дуже активно проходить процес глобалізації світової економіки, відбуваються значні зміни у сфері місцевого розвитку. Глобалізація призводить до посилення ролі громад в економічному розвитку локальних територій та цілих країн. Суспільство в Україні наразі усвідомлює наскільки така модель розвитку є вигідною. Лідери територіальних громад стають насправді дуже важливими, оскільки серед їх обов'язків з'являється розвиток громади та самоврядування. З введенням системи громад, місцевість перестає настільки залежати від мізерного бюджету який на неї виділяє держава, натомість громада має можливість співпрацювати з підприємцями та знаходити джерела фінансування. Тепер рівень життя, освіти й розвитку громади залежить безпосередньо від неї самої, міста починають відігравати важливу роль у економіці, з'являється можливість планування не лише за кошти бюджету розвитку.

Місцевий економічний розвиток (MER) – це процес стратегічного партнерства, який допомагає прискорити темп зростання продуктивності (ключова економічна мета), стимулюючи інвестиції в нові та наявні підприємства з високим потенціалом до зростання і створюючи такі місцеві факторні умови, які тривалий час сприяють цьому зростанню. MER орієнтований на зростання добробуту і допомагає закласти основу національного процвітання.

Реформування системи органів місцевої влади і перехід від системи районних адміністрацій та сільських рад до органів місцевого самоврядування – об'єднаних територіальних громад значно активізував процеси планування місцевого економічного розвитку. Завдяки співпраці та консультативній допомозі ЄС розроблено велику кількість навчальних посібників, спрямованих на надання рекомендацій щодо організації процесу планування в територіальних громадах. Зокрема, основними етапами процесу стратегічного планування визначаються [1]:

- Організація процесу підготовки стратегічного планування;
- Проведення стратегічного аналізу
- Формування системи цілей стратегічного розвитку
- Впровадження стратегічного плану
- Моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану

У 2014-2015 рр. на думку дослідників [2] відбулася зміна парадигми державної регіональної політики, що проявилася у таких аспектах:

- Виявлені прихованих ніш розвитку регіону;
- Пріоритетними стають інтегровані проекти розвитку;
- Замість субсидування та надання державної допомоги, основна увага приділяється розвитку «твердої» та «м'якої» інфраструктури;
- Залучення до процесів планування різних рівнів урядування;
- Для підвищення конкурентних позицій регіону, до процесів планування регіонального розвитку стали залучатися усі регіональні суб'єкти розвитку для використання ключових активів регіону

Таким чином, влада повинна: планувати і реалізовувати плани MER, шукати інвесторів, створювати кращі робочі місця, розробити та презентувати стимулююче

економічне бачення напрямку, мотивувати мешканців громади да бізнесменів долучатися до розвитку громади.

Також місцевий розвиток неможливий без співпраці громад, тобто вони мусять підтримувати контакти між собою, ділитися методами розвитку, створювати конкуренцію між собою для стимулювання розвитку. Конкуруючи з іншими громадами в створенні умов для бізнесу, тобто підвищувати якість і знижувати вартість інфраструктури для підприємств, буде забезпечуватись значний стрибок у розвитку бізнесу, підприємства починають зростати й відповідно платити більші податки, тобто підвищувати рівень економіки.

Місцевий економічний розвиток позитивно впливає на всю громаду без виключень, оскільки збагачення громади надає ресурси для подальшого її розвитку, підвищенню загального рівня життя у ній.

Література:

1. Берданова О. В., Вакуленко В. М., Валентюк І. В., Ткачук А. Ф. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / [О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, І. В. Валентюк, А. Ф. Ткачук] – К. : – 2017. – 121 с.
2. Ткачук А.Ф. Стратегічне планування у громаді (навчальний модуль) / Анатолій Ткачук, Василь Кашевський, Петро Мавко. – К. : ІКЦ «Легальний статус», 2016. – 96 с